

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA
JOGI ÉS SZEMÉLYÜGYI HELYETTES ÁLLAMTITKÁR

Iktatószám: 26.369-3/2015/JISZOC

Ügyintéző:

dr. Csák Andrea (795-3006)

dr. Gulácsy-Tóth Tamás (795-3010)

Király András részére

Elnök

Helyiipari és Városgazdasági Dolgozók Szakszervezete 2000

Budapest

Cinkotai út 97/a.

1141

Tárgy: A rehabilitációs ellátásban részesülő személyek rehabilitációjával, keresőtevékenységével illetve foglalkoztatásuk támogatásával kapcsolatos megkeresés

Tisztelt Elnök Úr!

A rehabilitációs ellátásban részesülő személyek rehabilitációjával, keresőtevékenységével illetve foglalkoztatásuk támogatásával kapcsolatos megkeresésével összefüggésben a következőkről tájékoztatom.

- 1. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (Mmtv.) rehabilitációs ellátás melletti keresőtevékenységet szabályozó rendelkezésének [7. § (4) bekezdés a) pontja] módosítására tett javaslat*

A rehabilitációs ellátás célja, hogy a megváltozott munkaképességű személy – amennyiben egészségi állapota lehetővé teszi – az állami transzferek igénybevétele helyett visszatérhessen a munka világába, megélhetése alapvetően munkajövedelemből legyen biztosított. Álláspontunk szerint a jelenlegi szabályok enyhítésével közelíthető a rehabilitációs ellátással párhuzamosan történő foglalkoztatás a nyílt munkaerő-piaci munkavégzéshez, ezáltal a rehabilitációs időszakot követően könnyebbé válna a megváltozott munkaképességű személy munkaerő-piaci visszatérése, megkönnyítve mind a munkavállalók, mind pedig a munkáltatók helyzetét. Egyetértünk azzal is, hogy a munkaidővel arányosan növekedő jövedelem a

rehabilitációs ellátással kiegészülve biztosítani tudná az érintett személyek, családok jobb megélhetését, amely végső soron a rehabilitációra is pozitív hatással lehetne. Ugyanakkor a munkavégzés valamiféle korlátozása továbbra is biztosítaná az ellátás azon elméleti megalapozottságát, amely szerint a megváltozott munkaképességű személy az ellátás igénybevétele alatt az állapota folytán rehabilitációra szorul, így esetében a munkaerőpiacra vonatkozó általános szabályok csak bizonyos keretek között volnának alkalmazhatóak. Tárcánknál jelenleg folyik a rehabilitációs ellátás mellett folytatott keresőtevékenység korlátozására vonatkozó rendelkezés felülvizsgálata, a változtatás lehetséges irányának szakmai megalapozása, figyelembe véve azt is, hogy az érintett rendelkezés módosítása milyen hatásokkal járna, és annak feltételei fennállnak-e.

2. A szolgálati idő számítása a rehabilitációs ellátásban részesülő személy esetén

Nem állja meg a helyét levelének az a megállapítása, amely szerint szolgálati időként csak azt az időtartamot lehet figyelembe venni, „amely alatt a rehabilitációs ellátásban részesülő személy munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll”. A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) 26. § (1) bekezdése alapján a 2012. január 1-jét követően hatósági határozattal megállapított rehabilitációs ellátásban részesülő személy az ellátás összege után nyugdíjjárulékot fizet. A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 38. § (1) bekezdés e) pontja úgy rendelkezik, hogy szolgálati időként kell figyelembe venni többek között a rehabilitációs ellátás folyósításának azt az időtartamát, amelyre az előírt nyugdíjjárulékot megfizették. Tekintettel arra, hogy a rehabilitációs ellátás után is kell nyugdíjjárulékot fizetni, az ellátás teljes időtartama szolgálati időnek számít.

A Tny. 39. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a nem teljes munkaidőben foglalkoztatott személynek *a Tbj. 5. §-a (1) bekezdésének a), b) és g) pontja, valamint (2) bekezdése szerinti biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonya keretében* elért nyugdíjjárulék-alapot képező jövedelme alacsonyabb a minimálbérnél, akkor a nyugdíj kiszámítása során (azaz a nyugdíjjogosultság elbírálása során nem) a biztosítási időnek csak az arányos része vehető figyelembe. A hivatkozott rendelkezés tehát csak a biztosítási jogviszonyok egy része (munkaviszony és hasonló jogviszonyok, szövetkezeti tag személyes közreműködése, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyok, választott tisztségviselők) esetében rendeli el az arányos beszámítást, rehabilitációs ellátás esetén nem. Ha tehát valaki a rehabilitációs ellátás folyósításának időtartama alatt legfeljebb heti 20 órában dolgozik, ez az időszak a keresetétől függetlenül teljes egészében szolgálati időnek fog számítani, nem a munkavégzése révén, hanem a rehabilitációs ellátás folyósítása miatt. A rehabilitációs ellátásból és a biztosítási jogviszonyból származó együttes jövedelme pedig csak akkor számít a nyugdíj alapját képező havi átlagkeresetbe, ha ez az ellátottra kedvező, azaz a korábban megszerzett keresetek átlagát nem fogja lerontani.

3. Tájékoztató a megváltozott munkaképességű személyek ellátórendszerére vonatkozó adatkérésre

Az Mmtv. tartalmaz átmeneti rendelkezéseket arra vonatkozóan, hogy amennyiben az ellátott egészségi állapota azt indokolja, a 2011. december 31-én ellátásban részesülő személyek ellátása ne csökkenjen.

A 2011. december 31-én rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülő, és az öregségi nyugdíjkorhatárt 2011. december 31-éig betöltő személy rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíját 2012. január 1-jétől a nyugdíjfolyósító szerv a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj 2011. december havi - a 2012. januári nyugdíjmelés mértékével növelt - összegével megegyező összegben öregségi nyugdíjként folyósítja tovább.

A 2011. december 31-én I-II csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, az öregségi nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltő III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött vagy 5 éven belül betöltő rendszeres szociális járadékban vagy átmeneti járadékban részesülő személy ellátását 2012. január 1-jétől rokkantsági ellátásként folyósítják tovább azzal, hogy az ellátás összege megegyezik a 2011. december hónapra járó - a 2012. januári nyugdíjmelés mértékével növelt - ellátás összegével. A rokkantsági ellátást a Tny. nyugdíjmelésre vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező arányban emelni kell.

A 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesülő, az előző két körbe nem tartozó személyek ellátását 2012. január 1-jétől rehabilitációs ellátásként folyósítják tovább azzal, hogy az ellátás összege megegyezik a 2011. december hónapra járó - a III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülők esetén a 2012. januári nyugdíjmelés mértékével növelt - ellátás összegével.

Az Mmtv. értelmében, ha a fentiek szerinti rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásban részesülő személy felülvizsgálatát követően az ellátott rokkantsági ellátásra lesz jogosult, az állapotjavulás kivételével ellátása nem lehet kevesebb a felülvizsgálatot megelőző hónapra járó ellátás összegénél.

A rokkantsági és rehabilitációs ellátásra vonatkozó költségvetési adatok nyilvánosak, ezekről az alábbiak szerint tájékoztatom:

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira fordított források alakulása¹

2011.12.31-ig	2011. (teljesülés) Mrd Ft	2012. (teljesülés) Mrd Ft	2013. (teljesülés) Mrd Ft	2014. (előirányzat) Mrd Ft	2015. (előirányzat) Mrd Ft	2012.01.01-től
korhatár alatti rokkantsági nyugdíj	278,2	358,4	350,1	345,0	336,0	rokkantsági, rehabilitációs ellátások
rokkantsági járadék	13,3					
átmeneti és rendszeres szociális járadék	57,1					
bányászok egészségkárosodási járadéka	2,3					
rehabilitációs járadék	24,3					
Összesen	375,2					

4. Tájékoztató a megváltozott munkaképességű személyek közfeladatot ellátó szerveknél történő foglalkoztatásáról

A Kormány kiemelt fontosságú feladatnak tekinti a megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyek foglalkoztatásának növelését. Ennek érdekében a TÁMOP 1.1.1 program keretében több minisztériumnál, önkormányzatnál is foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű munkavállalókat. Ezen kívül a Magyar Közigazgatási Ösztöndíj program keretén belül is foglalkoztatnak olyan felsőoktatásban résztvevő, fogyatékossgal élő fiatalokat, akik nem rendelkeznek államigazgatási jártassággal. A programban mentorok segítik a munkavégzést, a programban résztvevő személyek az államigazgatás különböző szintjein tényleges munkatapasztalatokat szerezhetnek. A program működése egyúttal lehetőséget ad az államigazgatásban dolgozók számára egy új látásmód megismerésére.

A rehabilitációs akkreditációs tanúsítvány költségvetési szerv részére több okból sem adható. Egyrészt az államigazgatásban a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatása az akkreditációs tanúsítvány feltételeként meghatározott volumenben nem valósítható meg. Másrészt a támogatási rendszerben összeférhetetlenséget okozna, ha költségvetési szervek is indulhatnának az akkreditált munkáltatók részére fenntartott állami támogatás elnyerésére vonatkozó pályázaton.

¹ Forrás: korhatár alatti rokkantsági nyugdíj tekintetében: ONYF (ONYF Statisztikai Évkönyve 2011), a 2012-es és 2013-as adat tekintetében a zárszámadási törvények, a 2014-es és a 2015-ös adat tekintetében a költségvetési törvény.

Összességében azonban elmondható, hogy a védett foglalkoztatás részére fenntartott hazai támogatási program kivételével a költségvetési szervek ugyanúgy élhetnek a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának ösztönzését célzó mindazon eszközökkel (rehabilitációs hozzájárulás megfizetése alóli mentesülés, Rehabilitációs Kártya, uniós támogatási programok stb.), melyek a nyílt munkaerőpiaci szereplők számára rendelkezésre állnak.

5. A rehabilitációs szolgáltatásokkal kapcsolatos tájékoztatás

A rehabilitációs ellátásban részesülő személyekkel az elsőfokú rehabilitációs hatóság foglalkozási rehabilitációs ügyintézői közvetlen kapcsolatban állnak. Az ellátásban részesülő személyek együttműködési kötelezettségét – pl. az ellátásukról rendelkező határozat közléstől számított 10 napon belül történő megjelenést – a 327/2001. (XII. 29.) Korm. rendelet írja elő. A rendelet értelmében minden rehabilitációs ellátásban részesülő személy esetében a rehabilitációs tervet – az ellátást megállapító határozat jogerőssé válását követő 30 napon belül – el kell készíteni, és az ellátásban részesülővel meg kell ismertetni. A rehabilitációs terv tartalmi és formai követelményeit szintén a kormányrendelet rögzíti.

A rehabilitációs szolgáltatások között kiemelt jelentősége van a rehabilitációs célú munkaközvetítésnek. 2014-ben 4417 munkaerőigény érkezett a rehabilitációs szakigazgatási szervekhez, 15224 megváltozott munkaképességű személyre, ez alapján 12245 főt közvetítettek ki az álláshelyekre. A sikeresen elhelyezkedettek száma 11994 fő volt. Jelenleg a rehabilitációs tervükben foglaltak alapján 37692 rehabilitációs ellátásban részesülő ügyfél működik együtt – jogszabályi kötelezettsége alapján – a rehabilitációs hatósággal, közülük 21294-en rendelkeznek jelenleg foglalkoztatásra irányuló jogviszonnyal. Az önként együttműködő, ún. szolgáltatáskérőként nyilvántartásba vett ügyfelek száma 16116 fő, közülük 11222-en folytatnak kereső tevékenységet. Összességében a rehabilitációs hatósággal közel 54000 megváltozott munkaképességű személy tarja a kapcsolatot, igényli az együttműködést.

A kereső tevékenységet folytatók közül bérköltség támogatással, tranzit foglalkoztatás keretében 7685 fő megváltozott munkaképességű munkavállaló rehabilitációja valósul meg, tartós foglalkoztatásban jelenleg 22459 fő vesz részt. Az akkreditált munkáltatóknak foglalkozási rehabilitációs szakmai programmal kell rendelkezniük, a foglalkoztatottakra vonatkozóan személyes rehabilitációs tervet kell készíteniük, segítő szolgáltatások igénybevételének a lehetőségét kell biztosítaniuk – munkaerő-piaci információ nyújtása, munkatanácsadás, pályatanácsadás, a rehabilitációs tanácsadás, pszichológiai tanácsadás, életvezetési tanácsadás, jogsegélyszolgálat, családgondozás, szociális ügyintézés –, továbbá meghatározott számú rehabilitációs tanácsadót, rehabilitációs mentort, segítő személyt kell alkalmazniuk.

Tájékoztatom, hogy a 2012-2014 évek vonatkozásában a megváltozott munkaképességű személyek rehabilitációs szolgáltatásaival kapcsolatban a következő források álltak rendelkezésre:

Kifejezetten a rehabilitációs ellátásban részesülő személyeknek nyújt szolgáltatásokat a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által működtetett, immár harmadik éve futó TÁMOP 1.1.1-12/1 projekt. A projektbe olyan megváltozott munkaképességű személyek is bevonásra kerültek, akik a komplex minősítést megelőzően rokkantsági nyugdíjban részesültek. Az egyéni szükségleteken alapuló szolgáltatások és az ügyfélkör foglalkoztathatóságát javító képzési támogatás mellett bérköltség-támogatás nyújtására van lehetőség a rehabilitációs ellátásban részesülő ügyfeleket foglalkoztató munkaadóknak. A projektbe 11424 fő került bevonásra, akik közül 7968 fő bérköltség-támogatás keretében, 1049 fő pedig támogatás nélkül helyezkedett el a nyílt munkaerőpiacon. Az ügyfélkör részére a projekt keretében támogatható a fent említettek mellett a foglalkozás-egészségügyi vizsgálatok költsége, a szolgáltatásokhoz, képzéshez és a munkába járáshoz kapcsolódó utazási költség. A projekt támogatását eddig több mint 4000 foglalkoztató vette igénybe. A projekt keretében 2338 fő részesült képzési támogatásban, és 11424 megváltozott munkaképességű ügyfél a projekt kezdete óta több mint 100 ezer foglalkozási rehabilitációs szolgáltatásban részesült. A projektről további részletek elérhetőek a <http://nrszh.kormany.hu/tamop-1-1-1-12-kiemelt-projekt> címen.

A rehabilitációs hatóságok munkatársai szorosan együttműködnek a térségükben található szolgáltatást nyújtó civil szervezetekkel is, igénybe véve szolgáltatói kapacitásukat, több esetben együttműködési megállapodásban is rögzítve tevékenységüket. A szolgáltatást nyújtó szervezetek tevékenységéről további részletek tudhatóak meg a <http://megvaltozott.hu/kapcsolat/> honlapról.

A TÁMOP-5.3.8-11/A1-2012-0001 kiemelt projekt (RÉV) egységes szakmai színvonalon működő, országos lefedettségű szolgáltatói hálózat létrehozását tűzte ki célul. A RÉV a megváltozott munkaképességű személyek munkaerő-piaci helyzetének elősegítése érdekében történő rendszerszintű képzési és szolgáltatás-fejlesztési modellprogram, amelynek tevékenysége összekapcsolódik az NRSZH szakmai, módszertani fejlesztő tevékenységével. A projekt honlapjának elérhetősége: <http://revprojekt.hu/>.

Kifejezetten a szolgáltatók támogatását biztosítja a TÁMOP-5.3.8.A3-12/1 „A leghátrányosabb helyzetű csoportok munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében motiváló képzések és kapcsolódó szolgáltatások támogatása munkaerő-piaci szolgáltatóknál” projekt. Kertősszege 1.900.000.000 Ft. A projektnek 42 megvalósítója van, melyek civil szervezetek.

A projekt keretében tervezett indikátorok:

A projekt keretében bevont személyek száma: 8838

A projekt keretében elkészített egyéni munkavállalási tervek száma: 4402

A projekt keretében nyílt munkaerőpiacon sikeresen elhelyezett személy 1948

A projekt során felmért munkakörök száma 2260

Az együttműködési megállapodások száma 904

A projekt megvalósítása még folyamatban van.

A XX. Nemzeti Erőforrás Minisztérium fejezet, 46. előirányzatról valósult meg az alternatív munkaerő-piaci programok támogatása. A pályázat lebonyolítója együttműködési megállapodás alapján az EMMI nevében a Zala Megyei Kormányhivatal. A pályázati program négy módszertan szerinti alternatív munkaerő-piaci szolgáltatást biztosít:

A Megoldás Munkáltatóknak és Megváltozott munkaképességű Munkavállalóknak program célja a társadalmi szemléletváltás elérése érdekében a munkaerő-piaci szereplők igényeinek, elvárásainak egyeztetésével a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatási esélyeinek növelése, a munkára való felkészítés, a munkaerő-közvetítés, a tartós elhelyezés elősegítése, illetve az önálló álláskeresés, valamint a munkában maradás támogatása.

A Támogatott Foglalkoztatás Szolgáltatás Program célja olyan speciális, térítésmentes munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtása, amely a hátrányos helyzetű emberek munkába állítását valósítja meg azáltal, hogy a megfelelő személyt megtalálja a megfelelő munkára. A siker biztosítása érdekében mind a munkavállalót, mind a munkáltatót széleskörű, hosszú távú, személyre szabott támogatásban részesíti, emellett a kliensek munka világába való visszatérésének segítése érdekében partneri kapcsolathálót (szociális, érdekképviseleti, kormányzati, civil, stb. szervezetekkel) épít ki.

A Komplex munkaerő-piaci szolgáltatás program célja a megváltozott munkaképességű, fogyatékos és/vagy tartósan egészségkárosodott álláskereső emberek munkaerő-piaci (re)integrációjának elősegítése, személyre szabott alternatív munkaerő-piaci szolgáltatások biztosításával.

A Látássérültek Foglalkozási Rehabilitációja program célja a foglalkozási rehabilitáció ambuláns formában történő megvalósítása. Amennyiben szükséges szakemberek a látássérült ember lakóhelyére utaznak.

Az alternatív munkaerő-piaci programokra 2012-ben 718.630.000 Ft, 2013-ban 702.500.000 Ft, 2014-ben pedig 712.000.000 Ft pályázható keret állt rendelkezésre. A programokat évente átlagosan 30 civil szervezet valósította meg, 3000 fő bevonását és 1000 fő tartós foglalkoztatásba helyezését biztosította.

Az egészségügyi rehabilitációs szolgáltatások infrastruktúrájának és műszerezettségének fejlesztésére a konvergencia régiók Regionális Operatív Programjainak keretében nyílt lehetőség a 2007-2013 tervezési ciklusban. A pályázat elsődlegesen infrastruktúrafejlesztésre irányult, ideértve a rehabilitációt kiszolgáló speciális helyiségek kialakítását, a rehabilitációhoz szükséges eszközök beszerzését. A fejlesztéssel érintett szakmai fejlesztési prioritási sorrend az alábbiak szerint került meghatározásra:

1. pszichiátriai rehabilitáció,
2. addiktológiai rehabilitáció,
3. kardiológiai rehabilitáció (kizárólag ambuláns fejlesztés támogatható),
4. tüdőgyógyászati és légzésrehabilitáció (régióként egy fekvőbeteg ellátóhely, különben ambuláns rehabilitáció fejlesztése),

5. gyermekgyógyászati rehabilitáció, illetve speciális profilként súlyos központi idegrendszeri károsodottak posztakut ellátására irányuló fekvőbeteg szakellátás, valamint gyermekneurológiai habilitációt, rehabilitáció végző járóbeteg-szakellátás fejlesztése, és
6. neuromuszkuloszkeletális rehabilitáció, illetve súlyos központi idegrendszeri sérültek rehabilitációja.

A 2012. március-áprilisban megszületett támogatási döntések értelmében a hat konvergencia régió orvosegyetemei, illetve ennek hiányában a régió legnagyobb fekvőbeteg kapacitással rendelkező megyei kórháza által vezetett konzorciumai összesen mintegy 18,853 milliárd Ft támogatással valósíthatják meg rehabilitációs fejlesztéseiket. A projektek zárására 2015. november végéig folyamatosan kerül sor. A kedvezményezett kör: a közfinanszírozott egészségügyi ellátást nyújtó intézmények, kórházak.

A 2014-2020 tervezési ciklusban ennek folytatásaképpen további fejlesztéseket tervezünk, melynek alapvető célja a lakosság-közeli rehabilitációs ellátások körének és kompetenciaszintjének meghatározása. A jelenleg alapellátás szinten nem létező rehabilitációs tevékenység alapjait kívánjuk megteremteni, integrálva ezt a már meglévő fekvőbeteg rehabilitációs lehetőségekkel. Ezen keresztül a rehabilitáció, mely sok esetben kritikus hatású a gyógyulás élmény szempontjából, jelentősen megerősödik, amely viszont a beteg együttműködésre van jelentős hatással.

Kérem válaszaim szíves tudomásulvételét.

Budapest, 2015. május ,, ...

Üdvözlettel:

337
ERKEZETT
2015 MAJ. 27